

Ἀριθ. 231 — Δεπτὰ πενήκοντα.

ΕΤΟΣ Ε΄

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἐννάτος

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσια. — Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

1 Ἰουνίου 1880

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ
[Ἐγγραφή ὑπὸ Σ. Προσαλέντου]

Πανομοίωτον τῆς γραφῆς τοῦ
 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΒΑΛΛΩΡΙΤΟΥ
 [Ἐκ τοῦ λυκώματος τῆς Κ^α Α. Δ.]

Ἰὰ βροχὴ κίτρινο καὶ μαρμαρέο
 Μὲ πύργῳ ὁ ἄνεμος μὴ λὰ βλερὰ
 Μαυρ' ἀπὸ σίτανε, παραδερμένο
 φροσίνι, ἀγάπα με εἰς συνίχα'.

Ἰὸ κίτρι' ἀλάραχο εἰς πρυγιά,
 Ἰνὰ ἐνομιώθουνε ἵπνο βαδύ,
 Βορρῶν ἐπίονα κ' ἀνεμοζάμη
 Ἐ λὸ βράχο κίτρινε καὶ συνίχρῳ.

φροσίνι μ' ἔγγρα καὶ παῖς εἰς ζεία
 καὶ παῖς εἰς τὸν πόλεμο μὴ εἰς βωλῶ
 Βράζε ἀπὸ λὰ χεῖμ σου ἴ' ἀγαπημένα
 Δοῖ μου γιὰ συνίχρο, χίμα βυγιά.

αἰ εἶδε κ' ἴτρα μου, ψυχῶ, καρδιά μου
 Ἐ ζεία χάρματα, ζεία ποιγιά,
 καὶ ποιὸν λὸ αἶμά μου καὶ σόδιμά μου
 καὶ βάνε μίμαρρα εἰς τὴν ἐριμιά,

Ποιὸν ζέγγ ἀγάπα μου μὴ λὰ βυγιά οὐ
 ψυχῶ μὴ δόσανε κ' ἀνάσινδῶ
 κ' εἶδε σὰν ὄντρο εἰς τὴν ἀμαρτιά σου
 φροσίνι ὁ δούλοχος καὶ κοιμυδῶ

Χερμῶας ἔρχεται, σίγνερα, χιόνια
 Ἰὰ δὴ ἐπελάσανε κ' εἰς κρυδῶν
 Πάνε φροσίνι μου καὶ χυμῶν
 εἰς ζάβου ἐπαύωσαν μαύρας νυχταίς.

Γεράμ' ἀχόρλαγε, σὺ γὰρ εἰς βυγιά
 ὁ ἀρχίου ἐφόρη καὶ κινυγιά...
 ψυχῶ μου ἀγοίμονον, λὸ περιεργῶ
 αἰ ἰσῶρη μόνον τοῦ μὴ εἰς βυγιά.

φροσίνι μ' ἔγγρα καὶ παῖς εἰς ζεία
 καὶ παῖς εἰς τὸν πόλεμο μὴ εἰς βωλῶ
 Ποιὸν ζέγγ κ' ἴτρα μου λὸ εἶχε γραμμένα
 ψυχῶ μου, φροσίνι μου, ὁ ἀρίων γρά.

(Κυρὰ φροσίνι)

Ἀριστοτέλης Βαλλωρίτης

Ἀθήναι
 τῆς 31 Μαΐου 1868

Η ΜΑΔΟΥΡΗ

Πρὸ τῆς Λευκάδος ἐφαπλοῦται σύμπλεγμα νησιδρίων, δίκην ἀτημελήτως ἐσπαρμένων ἐπὶ τῆς θαλάσσης βράχων. Τὸ μικρὸν τοῦτο ἀρχιπέλαγος ἐχρημάτισεν ἐν τῷ μεσαιῶνι καταγωγίον πειρατείας· διότι καὶ μεγάλα πλοῖα ἀδυνατοῦσι νὰ εἰσέλθωσιν ἀκινδύνως ἐν τοῖς στενωποῖς τούτοις, καὶ κατάλληλοι δρμίσκοι ἀποκρύπτουσι καὶ ὑπερασπίζουσι τοὺς καταφεύγοντας. Ἐκεῖ ὅθεν Καταλάνοι καὶ Τοῦρκοι ἐλευθέρως βιοῦντες ἐλήθισον καὶ ἐξηνδραπόδιζον τοὺς διερχομένους, μεταξὺ τῶν ὁποίων μνημονεύεται καὶ ὁ ἀτυχὴς πρωτοβεστιάριος, καὶ τελευταῖος τῶν Βυζαντινῶν χρονογράφων, Φραντζῆς ὁ πολύτλας. Ἐκ τῆς προσεγγίσεως τοιούτων ὀχληρῶν γειτόνων καὶ ἡ Ἰθάκη ἐρημωθεῖσα, ἀπόλωσε μετὰ τῶν κατοίκων καὶ τὸ ὄνομα· καὶ μόλις κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ἡ Ἑνετικὴ δημοκρατία συνώκισεν αὐτὴς τὴν νῆσον, val del Compare τέως ὀνομαζομένην, διὰ Κεφαλλήνων μετοίκων. Ἡδὴ δὲ, ὡς ἀσθενὴς ἀνάμνησις τῶν πειρατικῶν ἐκείνων χρόνων, ἐγείρεται ὁ ἠρειπωμένος τοῦ Σκορπιοῦ πύργος, κτισθεὶς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ νησιδρίῳ ὑπὸ τινος τῶν ἀρχιληστῶν τοῦ καιροῦ ἐκείνου.

Μαγευτικὸν πανόραμα παριστῶσιν εἰς τὸν ἐξ Ἑλλάδος ἀνερχόμενον τὰ νησιδρία ταῦτα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄγονα καὶ αὐχμηρά. Κατ' ἐξοχὴν δὲ νῦν ἐν ἐξ αὐτῶν ἐγείρεται ὡς εὐφρόσυνος ὄασις, τὴν μονότονον θέαν διακόπτων καὶ ποικίλλον. Ἐρυμνὸς καὶ ἀκατέργαστος βράχος ἦτο πρότερον ἡ Μαδουρῆ, καὶ οὐδεὶς οὐδέποτε ἐφαντάζετο, ὅτι ἐκεῖ ὅπου μόλις θαλάσσια καὶ νυκτόβια πτηνὰ διενυκτέρευον καὶ διητῶντο, νῦν ἤθελον κατοικεῖ ἄνθρωποι περιστοιχούμενοι ὑπ' ὕλων τῶν ἐπικτήτων τῆς φύσεως καλλονῶν. Οἱ ποιηταὶ εἰσὶν ἐν γένει πνεύματα ἀνήρεμα, καὶ ἐπομένως ἤκιστα ὑπομονητικά· ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν ὅμως τοῦ ἐρημητηρίου αὐτῶν ἀναδείκνυνται τὸναντίον οἱ ἐπιμονώτεροι τῶν ἀνθρώπων, ὁμοιάζοντες τὰς ἐπὶ τῶν κυμάτων κτιζούσας τὰς φωλεὰς τῶν ἀλκυόνας, αἵτινες ἀενάως παλαίουςι προσφυλάττουσαι καὶ ἐπιδιορθοῦσαι τὰ ὑπὸ τοῦ σάλου παρασυρόμενα ἢ διαλυόμενα κατοικητήριά των. Διὰ τῆς πυρίτιδος λοιπὸν καὶ τῆς ἀκλονήτου ἐπιμονῆς ἐνὸς ἐρημοβίου ποιητοῦ ἡ Μαδουρῆ μετεμορφώθη εἰς κομψὴν ἔπαυλιν, μὲ μέγαρα, μὲ ἀμπελῶνας, καὶ λοιπὰ τῶν ποιητῶν ἀπαραίτητα κάλλη.

Τοιαύτην τὴν Μαδουρὴν ἐπεσκέφθη κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1866, χάριν τοῦ ἐν αὐτῇ βιοῦντος Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου. Μ' ἐξέπληξε κατὰ πρῶτον ἡ ἐκεῖ ἐπικρατοῦσα ζωὴ, ὅπου ἄλλοτε ἡ σιγὴ τοῦ θανάτου, ἡ ἐρήμωσις, καὶ αἱ ἀπάσιαι τῶν πειρατῶν μορφαὶ ἐβασίλευον, καὶ κατὰ δεύτερον δὲ λόγον αἱ ἐκ τῶν πέριξ μερῶν ἀ-

ναμνήσεις καὶ ἐντυπώσεις. Ἀπέναντι τῆς νήσου ἐφαπλοῦται ἡ πεδιάς τοῦ Κλημενοῦ, ἡ τοῦ παρὰ Θουκυδίδη Ἑλλομένου, ἐνθα, κατὰ τὸ ἕκτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, οἱ Ἀθηναῖοι λογήσαντες διέφθειραν τοὺς φρουροὺς, τῶν ὁποίων τὰ πτώματα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐτάφησαν ἐπὶ τῆς Μαδουρῆς· διότι ὁ κ. Βαλαωρίτης ἀνασκάπτων εὗρε τάφρους πλήρεις ἀνθρωπίνων ὀστέων ἀτάκτως ἐρριμμένων· εἰς τὰ μέρη ταῦτα, διωκόμενοι ἀπὸ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς Ἠπείρου οἱ λεοντόκαρδοι ἀρματοῦλοι, εὗρισκον ἀδελφικὴν προστασίαν καὶ ἱερὸν ἄσυλον, καὶ ἡ Λευκὰς πᾶσα ὁ κατ' ἐξοχὴν πυρὴν τοῦ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐνόπλου Ἑλληνισμοῦ ἐχρημάτισε.

Εὐμενέστατα δεξιωθείς ὑπὸ τοῦ κ. Βαλαωρίτου ἐν τῷ ποιητικῷ ἐρημητηρίῳ του, ἠσθάνθην τῶντι ποιητικῆν καὶ ἐγὼ προσήλωσιν εἰς τὸν βράχον τοῦτον· καὶ εἰμὴ συμβεβηκότα ἀπρόοπτα ἠνάγκαζόν με ν' ἀπέλθω, ὀλίγου δεῖν, ἀποχαιρετῶν τὴν ζωοφθόρον κόνιν τῶν σκωληκοβρώτων χειρογράφων, νὰ κάμω τὸ πρῶτον πρὸς τὴν ποίησιν βῆμα, γενόμενος ἐρημοβίος· μὴ λαθὼν ἄλλως τε καὶ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ποιηταὶ εἶνε οἱ ζηλοτυπότεροι πάντων, εἰς οὐδένα δανείζοντες, οἱ αἰδέποτε δικαιώματα ἔχοντα ἐπ' αὐτῶν, σπινθήρας τινὰς τοῦ θερμαίνοντος πυρός· ἐπομένως ὁ χειμὼν ἤθελε μ' εὖρει ἄνευ πυρός, καὶ τότε, ἀναμφιβόλως θ' ἀπέθνησκον ἐκ τοῦ πεζικοῦ ψύχους.

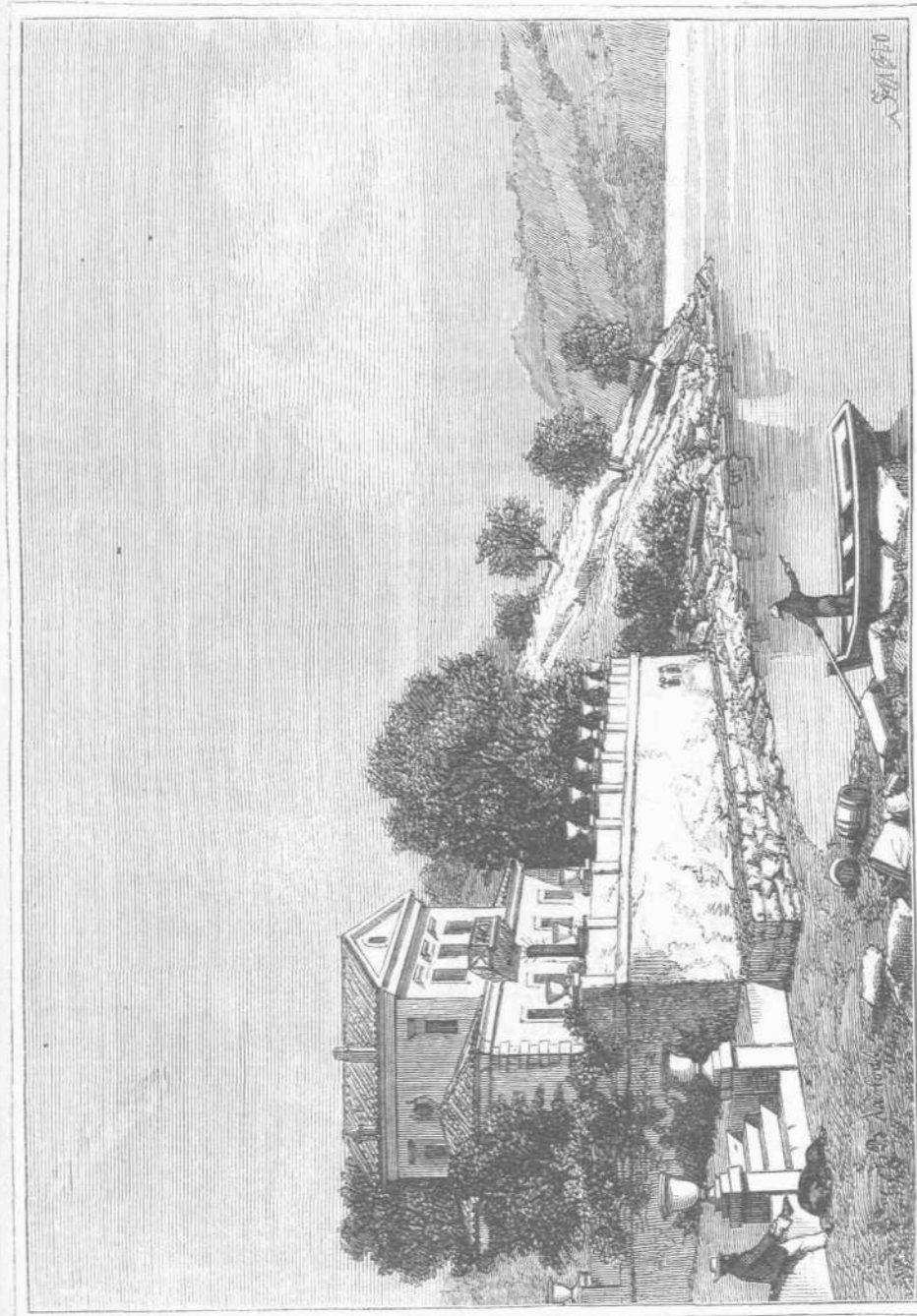
[Ἐραν. ἐκ διατριβῆς τοῦ κ. Κ. Σάβα, δημοσιευθεῖσης ἐν τῷ δ' τόμῳ τῆς «Χρυσῆς».]

ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου].

Πόσαις φοραῖς τὰ κύματα
Ποῦ ἐπεφταν ἀφρισμένα
Στὸ ἔρμο τ' ἀκρογᾶλι μου
Τὰ ῥώτησα γιὰ σένα.
Πόσαις φοραῖς τὸ δάκρυ μου
Στὴν ἄβυσσο ἔχει στάξει
Καὶ πόσο ἐπαρακάλεσα
Σ' ἐσὲ νάλθῃ νάράξῃ.

Τοῦ κάκου! φεύγ' ἡ θάλασσα
Καὶ πίσω της μ' ἀφίνει
Ἀφροὺς καὶ λίγα φρύγανα
Γιὰ μόνῃ ἐλεημοσύνη.
Κ' ἐγὼ τυφλὸς ἐκύτταξα
Τὸ κύμα καὶ δὲν εἶδα
Ὅτ' εἶν' ἀφρὸς ἡ ἀγάπη μου
Καὶ φρύγανα ἡ ἐλπίδα.

Η ΜΑΔΟΥΡΗ

[Ἐργάζη ὑπὸ Λάντζα]

Ἐκ τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου.

ΤΟ ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ¹

Εἰς τὸν βαρὺν τὸν ἴσκιο σου μαῦρό μου κυπαρίσσι
Ἄπόψε τὰ μεσάνυχτα θὰ νᾶλθῃ νὰ καθίση,
Ἐνας πατέρας πῶχασεν ὡμορρη θυγατέρα
Τήνε γυρεύει ἐδῶ κ' ἐκεῖ, τὴ νύχτα, τὴν ἡμέρα
Καὶ δὲν τὴν βρίσκει ὁ δύστυχος. Ὅσους ῥωτᾷ τοῦ λένε
Πῶς δὲν τὴν εἶδαν νὰ διαβῆ καὶ τὸν θεωροῦν καὶ κλαῖνε.

Ἐπῆγε στὴν τριανταφυλιά
Ἐψές μὲ τὸ φεγγάρι.
Τῆς λέει, ἡ φιλενάδα σου
Μὴν ἦλθ' ἐδῶ νὰ πάρῃ
Τὰ ῥόδα σου νὰ στολισθῆ
Στὴν ἐκκλησιά νὰ πάῃ; ...
Κ' ἐκείνη τ' ἀπαντάει:

— Κάθε πρωτὴ τὴν ἔβλεπα
Ὁμορρη σὰν ἐμένα
Μοῦ ἐμέτραιε τὰ ῥόδα μου
Κι' ἂν ἔλειπε κανένα,
Μ' ἐμάλλονε καὶ μῶλεγε
Πῶς θὰ μὲ παραιτήσῃ
Καὶ δὲ θὰ μ' ἀγαπήσῃ.

Κ' ἐνῶ μ' ἐμάλλον' ἔκοθε
Τ' ἄνθη μου τὰ δροσάτα
Κ' ἐστόλιζε τὰ στήθια της
Τ' ἄσπρα τὰ μυρωδάτα
Ἐκείνη μῶδιν ὡμορριά,
Ἐγὼ τὴν ἐντροπή μου,
Λὲς κ' ἦταν ἀδελφή μου.

Πές μου, πατέρα, πές μου το
Μὴν εἶναι κακιομένη
Καὶ σ' ἔστειλε γιὰ νὰ μοῦ πῆς
Πῶς τώρα καταβαίνει
Τρεῖς μέραις τήνε καρτερῶ
Μὲ τὸ φιλὶ στὸ στόμα
Καὶ δὲν τὴ βλέπω ἀκόμα. —

Πάει στὸ νυχτολούλουδο,
Τὸ βλέπει μαραμμένο
—Γιατί λουλουδί μου εἶς' ἀχνὸ
Καὶ παραπονεμένο
Δὲν σῶφρα' ἡ Μαρία σου
Νεράκι ἀπὸ τὴ βρύση
Ἐψές νὰ σὲ ποτίσῃ; ...

— Τὴ νύχτα, τὰ μεσάνυχτα
Ἐκεῖ ποῦ καρτεροῦσα
Νᾶλθῃ ἡ Μαρία νὰ μ' εὐρῆ
Κ' ἔστεκα κι' ἀγρυπνοῦσα,
Μέσα στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
Μοῦ φάνη πῶς τὴν εἶδα
Πῶφρυγε σὰν ἀχτίδα.

Κ' ἐνῶ κρυφομιλούσανε, ἀκούστηκε ἀπὸ πέρα
Φωνὴ ποῦ μοιρολόγιαε κ' ἔλεγε στὸν πατέρα:

1. Ἐγράφη ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς θυγατρὸς τοῦ ποιητοῦ Μαρίας.

Τὴν ἐπεράσαν τέσσαροι
Μὲς τάνθη ξαπλωμένη
Ποῖο μάτι δὲν τὴν ἔκλαψε
Ἐκείθε ποῦ διαβαίνει!
Ἐμπρὸς ἐπήγαιν' ὁ σταυρὸς,
Ὅπισω του οἱ παπάδες,
Λιθάνια καὶ λαμπάδες.

Τὴν εἶδα, δύστυχε, κ' ἐγὼ
Τὴν εἶδα τὴ Μαρία
Δίπλα στὸ ξυλοκρέββατο.
Δὲν πᾶς στὴν ἐκκλησιά
Νὰ βρῆς τὸ νεκρολίθανο
Ὅπου καπνίζει ἀκόμα
Στοῦ τάφου της τὸ χῶμα;

Σύρε, πατέρα, νὰ τὴν ἴδῃς.
Ἄπόψ' οἱ πεθαμμένοι,
Μεγάλην ἔχουνε γιορτῆ,
Καὶ βγαίνουν στολισμένοι
Σὰν νίνυφοι ἀπ' τὰ μνήματα
Μὲ τᾶσπρα σάδανά τους
Νὰ φᾶν τὰ κόλυβά τους.

Σὰν ἔλθουν τὰ μεσάνυχτα,
Τῶρ' ἴθι σὰν λαλήση,
Σύρε καὶ κλάψε μοναχὸς
Σιμὰ στὸ κυπαρίσσι.
Σήμερο ψυχασάββατο
Θάλλῃ στὴν ἀγκαλιά σου
Νὰ πάρῃ τὰ φιλιὰ σου.

Ἐπῆγε κ' ἐκαρτέρησε
Πίσ' ἀπὸ τᾶγιο Βῆμα.
Ἦλθανε τὰ μεσάνυχτα...
Ἐσείστηκε τὸ μνήμα.
Βγαίν' ἡ Μαρία δόλολευκη,
Κ' ἐκεῖ ποῦ τὸν ἐφίλει
Ἄνάμεσα στὰ χεῖλη,

— Πατέρα μου, τοῦ λέει, γλυκὲ
Γιὰ ἰδές πῶς εἶμαι κρύα!
Ἄν ἦν' ἀλήθεια π' ἀγαπᾶς
Τὴ μαύρη τὴ Μαρία,
Ἐλα μ' ἐμὲ στὸν τάφο μου,
Σκιαζομαι τὸ σκοτάδι
Μονάχη μου στὸν ἄδη.

Τὸ σάβανό μου εἶναι πλατύ.
Γιὰ ἰδές το... μᾶς σκεπάζει...
Ἐλα νὰ πᾶμε... κῦτταζε,
Σχεδὸν γλυκοχαράζει...
Τρέμω... κρυώνω... πάρε με...
Εἶμαι μικρὴ ἢ καυμένη
Νὰ μείν' ὠρφανεμένη.

Ἀγάλια... ἀγάλια... ἀκλούθα με!
Πατέρα, μὴ βαρέσῃς...
Εἶναι τὰ μνήματ' ἀνοιχτά
Βάστα νὰ μὴ μοῦ πέσῃς.
Θυμᾶσαι πῶς μ' ἐχάιδευες

Και πῶς μοῦ τραγουδοῦσες
 "Όταν μ' ἀποκοιμοῦσες;
 Πατέρα μου, πατεῖς βαρυά...
 Πιάσου ἀπ' τὸ σάβανό μου...
 Τραβήξου ὀλίγο... ἐσκόνταψες
 Ἐπάνω στὸ σταυρό μου...
 Ἐφθάσαμε... καρτέρησε
 Νὰ κατεβῶ νὰ στρώσω,
 Σεντόνι νὰ σ' ἀπλώσω.
 Δός μου τὸ χέρι σου... Ἐλα ἄδῶ...
 Πατέρα μου ἀχνίζεις!...
 Τὰ μάτια σου θολόνουνε...
 Γιατί νὰ μὲ φοβίζεις;
 Πάμε στὸ κρεββατάκι μου
 Νὰ σὲ γεροκομήσω,
 Δὲ θέλω νὰ σ' ἀφήσω.
 Για ἰδὲς κρεββάτι ὠμορφο!...
 Ἐπῆρ' ἀπ' τὰ μαλλιά μου,
 Τὰ ῥόδα ποῦ μοῦ βάλανε
 Ἐπ' τὴν τρανταφυλιά μου.
 Τὰ μάρησα, τὰ σκόρπισα
 Ἐπάνω στὸ σεντόνι,
 Ποῦ εἶν' ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι.
 Πατέρα μου τί καρτερεῖς;
 Τί στέκεσαι στὴν ἄκρη;...
 Πατέρα μου, δὲν μ' ἀγαπᾶς!...
 Σφύγγισ' αὐτὸ τὸ δάκρυ...
 Ἄλλοι θὰ κλάψουνε γιὰ μᾶς...
 Κ' ἐμεῖς δὲν τοὺς ἀκοῦμε...
 Ἐλα νὰ κοιμηθοῦμε.
 — Κι' ἡ μάνα σου Μαρία μου
 Κ' ἡ μάνα σου ἡ καυμένη!
 Χωρὶς ἐμὲ, χωρὶς ἐσὲ
 Ἡ δύστυχη ποῦ μένει;...
 Μὴν κλαῖς παιδί μου... γλήγορα
 Φεύγει, πετᾶ ἡ ζωὴ μου...
 Σύρε μὲ τὴν εὐχὴ μου.
 Μαρία μου ἓνα φιλὶ
 Ἐνα φιλάκι ἀκόμα...
 Μοσχοβολάει, ψυχοῦλά μου,
 Τ' ἀθῶό σου τὸ στόμα...
 Καρτέρησε Μαρία μου
 Ἄφες με νὰ χορτάσω,
 Σὲ λίγο θὰ σὲ χάσω.

Κ' ἐκεῖ ὁποῦ τὴν ἐσφιγγε, κ' ἐκεῖ ποῦ τὴν ἐφίλει
 Τὴν ἔχασ' ἀπ' τὸν κόρφο του, τῶφυγε ἀπὸ τὰ χεῖλη.
 Λαλεῖ τῶρνιθι τῆς αὐγῆς καὶ θαμποφέγγ' ἡ ἡμέρα,
 Κλαῖψτε τὴ νειὰ τὴν ὠμορφη κλαῖψτε καὶ τὸν πατέρα!

ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΓΗΣ

»Βριόννη, πρόφθασε' ἀκόμη ὀλίγο,
 Κι' ἀπὸ τὰ νύχια τους δὲ θὰ ξεφύγω.

Τᾶλογο... Γνώρισα τὴ φουστανέλλα
 Τοῦ ἔχθρου μου τᾶσπονδου Λάμπρου Ζαβέλλα.»

»Τᾶλογο! τᾶλογο, Ὁμὲρ Βριόννη.
 Ὁ ἥλιος ἔπεσε νύχτα σιμόνει...
 Ἄστρα λυτρώστε με' αὐτὴ τὴ χάρη
 Ζητάει ὁ Ἀλήπασας, πιστὸ φεγγάρι.»

Ἐμπρὸς του στέκεται καμαρωμένο,
 Μαῦρο σὰν κόρακας, χρυσὰ ντυμένο,
 Ἄτι ἀζετίμωτο, φλόγα, φωτιά,
 Καθάριο, Ἀράπικο, τὸ λὲν Βορειά.

Χτυπάει τὸ πόδι του, σκάφτει τὸ χῶμα,
 Δαγκάει τὸ σίδερο πῶχει στὸ στόμα.
 Ῥουθούνια διάπλατα καὶ τεντωμένα
 Ἀχνίζουν κόκκινα σὰν ματωμένα.

Ἀκούει τὸν πόλεμο καὶ χλημητράει.
 Ταῦτιά του τέντωσε, ἄγρια τηράει.
 Ὀλόρθ' ἡ χήτη του, ὀλόρθ' ἡ ὄρα,
 Λιγᾶει τὸ σῶμά του σὰν τὴν ὄχειά.

Σκόνεται λαίμαργο ἔς τὰ πσινά του.
 Λάμπουν τὰ νύχια του, τὰ πέταλά του.
 Λὲς καὶ δὲν ἐγγίξε κάτου στὴ γῆ...
 Κρίμα ποῦ τῶθειλαν γιὰ τὴ φυγὴ!...

Ὁ Λάμπρος τῶβλεπε κι' ἀπὸ τὴ ζήλια,
 Κρυφ' ἀναστέναξε, δαγκάει τὰ χεῖλια.
 «Ἄτι περήφανο, νὰ σ' εἶχα ἐγὼ,
 Μέσα στὰ Γιάννινα ἤθελα ἡμῶ.»

Ὡς τὸς ὁ Ἀλήπασας ἀπὸ τὸν τρόπο
 Τὴ χήτη του ἄρπαξε, πετάει στὸν ὄμο...
 Σὰ βόλι γλήγορο, σὰν ἀστραπή,
 Τὸ ἄτι χάθηκε μὲ τὸν Ἀλῆ.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΒΑΓΙΑΣ

Α'

Η ΦΤΩΧΗ

Ἐλεημοσύνη, Χριστιανοί, κάμετ' ἐλεημοσύνη!
 Ἐτζι ὁ Θεὸς παρηγοριά κι' ἀγάπη νὰ σᾶς δίνη.
 Ἐλεημοσύνη κάμετε στὴν ἔρημη τὴ χήρα!

Φτωχὴ γυναῖκα ἐφώναζε ἔς ἄλλης φτωχῆς τὴ θύρα.

— Ἡ νύχτα, τ' ἀστραπόβροντα, τὸ χιόνι δὲν μ' ἀφίνει
 Νὰ πάγω ἐμπρὸς. Χριστιανοί, κάμετ' ἐλεημοσύνη!
 Ἀνοίξετέ μου, ἀπέθανα... Κ' ἐγὼ Θεὸ λατρεύω.
 Ἀνοίξετέ μου, Χριστιανοί, ἔμαθα νὰ νηστεύω,
 Καὶ τὸ ψωμί σας δὲν ζητῶ, δὲν θέλω νὰ τὸ πάρω.
 Φτωχὸς φτωχόνε συμπονεῖ! γλυτώστε με ἀπ' τὸ Χάρο.
 Μὲ φθάνουνε δυὸ κάρβουνα, μὲ φθάνει τὸ φυτὺλι.
 Ποῦ κάθε βράδῳ ἀνάψετε, ποῦ καίτε στὸ καντήλι
 Ἐμπρὸς στὴ μάνα τοῦ Θεοῦ, ἐμπρὸς εἰς τὴν Παρθένο...
 Ἐλεημοσύνη, λίγο φῶς... προσφάστε με... πεθαίνω...

Β'

- Μάνα μου, ξύπνα, δὲν ἀκούς; στὴ θύρα μας χτυπᾶνε.
— Ἀγέρας δέρνει τὰ κλαριά τοῦ λόγκου καὶ βογκᾶνε.
— Σκιάζομαι, μάνα, σὰν πουλὶ φεύγει πετὰ ἡ καρδιά μου.
— Εἶναι σκυλιὰ ποῦ βράζονται· πέσε στὴν ἀγκαλιά μου.
— Ἄκουσα κλάψεις καὶ φωναῖς.

— Θὰ τάειδες στὸνεῖρό σου,
Κοιμήσου γύρισ' ἀπ' ἐδῶ καὶ κάμε τὸ σταυρό σου.

Γ'

Ἄκούω στὴ θύρα μας σὰ βογκητὸ,
Σὰν ψυχομάχημα· θὰ πάω νὰ ἰδῶ.

Σκόνεται ἡ δύστυχη καὶ πᾶει νὰ ἰδῆ.
Στὸ χῶμα κοιτάεται ἓνα κορμί.
Ἄχνὸ τὸ πρόσωπο καὶ τὰ μαλλιά
Ἐήπλεγα σέρνονται στὴν τραχηλιά,
Τὰ χέρια κρούσταλλο, σιδερωμένα
Μέσα στὸν κόρφο τῆς τάχει χωμένα.

— Παιδί μου, πρόφθασε, δός μου βοήθεια
Ἐκεῖνα πᾶκουσες ἦταν ἀλήθεια.

Στὰ χέρια γλήγορα τὴν ξένη πέρνουν
Καὶ στὸ κρεβάτι τους τὴν συνεφέρνουν.

— Σύρτε παιδάκια μου ν' ἀναπαυθῆτε.
Εἶναι μεσάνυχτα, θὰ κοιμηθῆτε.

— Καλὸ ξημέρωμα, καλὴ αὐγή.
Κοιμήσου ἡσυχὴ μαύρη φτωχή!

Ἄντάμα ἐπέσανε μάνα, παιδί,
Τὰ μάτια ἐκλείσανε ἔς ὕπνο βαθύ.
Ἡ ξένη ἡ δύστυχη δὲν κλεῖ τὸ μάτι·
Τί νὰ τὴν ἤρρηκε μὲς τὸ κρεβάτι;

Δ'

Ο ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ

Πές μου τί στέκεσαι, Θανάση, ὀρθός,
Βουδὸς σὰ λείψανο στὰ μάτια ἐμπρός;
Γιατί, Θανάση μου, βγαίνεις τὸ βράδυ;
Ἵπνος γιὰ σένανε δὲν εἶν' στὸν Ἄδη;

Τώρα περᾶσανε χρόνοι πολλοί...
Βαθειὰ σ' ἐρρίζανε μέσα στὴ γῆ...
Φεύγα, σπλαγχνίσου με. Θὰ κοιμηθῶ,
Ἄφες με ἡσυχὴ ν' ἀναπαυθῶ.

Τὸ κρίμα πῶκαμες μὲ συνεπήρε.
Βλέπεις πῶς ἔγινα. Θανάση σύρε.
Ὅλοι μὲ φεύγουνε, κανεὶς δὲ δίνει
Στὴν ἔρημὴ χήρα σου ἐλεημοσύνη.

Στάσου μακρότερα... Γιατί μὲ σκιάζεις;
Θανάση τί ἔκαμα καὶ μὲ τρομάζεις;
Πῶς εἶσαι πράσινος!... μυρίζεις χῶμα...
Πές μου δὲν ἔλωσες, Θανάση ἀκόμα;

Λίγο συμμαζώζω τὸ σάβανό σου...
Σκουλήκια βόσκουνε στὸ πρόσωπό σου.

Θεοκατάρρατε, γιὰ ἰδῆς πετᾶνε,
Κ' ἐρχονται ἐπάνω μου γιὰ νὰ μὲ φᾶνε.

Πές μου ποῦθ' ἐρχεσαι μὲ τέτοι' ἀντάρρα;
Ἄκούς τί γίνεται, εἶναι λαχτάρρα.
Μές' ἀπ' τὸ μνήμά σου γιατί νὰ βγῆς;
Πές μου ποῦθ' ἐρχεσαι, τῆλθες νὰ ἰδῆς;

Ε'

Μέσα στοῦ τάφου μου τὴ σκοτεινιά
Κλεισμένος ἤμουνα τέτοια νυχτιά,
Κ' ἐκεῖ ποῦ ἔστεκα σάβανωμένος
Βαθειὰ στὸ μνήμά μου συμμαζωμένος,

Ἐξαφνα ἐπάνω μου μιὰ κουκουβάγια
Ἄκούω ποῦ φώναζε — Θανάση Βάγια,
Σήκου κ' ἐπλάκωσαν χίλιοι νεκροὶ
Καὶ θὰ σὲ πάρουνε νὰ πᾶτ' ἐκεῖ.—

Τὰ λόγια τᾶκουσα καὶ τῶνομά μου.
Σκᾶνε καὶ τρίβονταν τὰ κόκκαλά μου.
Κρύβομαι, χάνομαι ὅσο μπορῶ
Βαθειὰ στὸ λάκο μου, μὴ τοὺς ἰδῶ.

— Ἐβγα καὶ πρόβαλε, Θανάση Βάγια,
Ἐλα νὰ τρέξωμε πέρα στὰ πλάγια.
Ἐβγα μὴ σκιάζεσαι δὲν εἶναι λύκοι.
Τὸ δρόμο δεῖξέ μας γιὰ τὸ Γαρδίκι.—

Ἐτζί φωνάζοντας σὰ λυσσασμένοι
Πέφτουν ἐπάνω μου οἱ πεθαμμένοι.
Καὶ μὲ τὰ νόγια τους καὶ μὲ τὸ στόμα
Πετᾶνε, σκάφτουνε τὸ μαῦρο χῶμα.

Καὶ σὰν μ' εὐρήκανε ὄλοι μὲ μιὰ
Ἐξῶ ἀπ' τοῦ τάφου μου τὴν ἐρημιὰ,
Γελῶντας, σκούζοντας, ἄγρια μὲ σέρνουν
Κ' ἐκεῖ ποῦ μοῦ εἶπανε μὲ συνεπέρνουν.

Πετᾶμε, τρέχουμε· φουσσομανάει,
Τὸ πέρασμά μας κόσμο χαλάει.
Τὸ μαῦρο σύγγεφο, ὅθε διαβῆ,
Οἱ βράχοι τρέμουνε, ἀνάφτ' ἡ γῆ.

Φουσκώνει ὁ ἄνεμος τὰ σάβανά μας
Σὰν ν' ἀρμενίζαμε μὲ τὰ πανιά μας.
Πέφτουν στὸ δρόμο μας καὶ ξεκολλᾶνε
Τὰ κούφια κόκκαλα στὴ γῆ σκορπᾶνε.

Ἐμπρός μας ἔσερνε ἡ κουκουβάγια
Πάντα φωνάζοντας — Θανάση Βάγια.
Ἐτζί ἐφθάσαμε σ' ἐκεῖ τὰ μέρη,
Ποῦ τόσους ἔσφαξα μ' αὐτὸ τὸ χέρι.

Ὡ τί μαρτύρια! Ὡ τί τρομάραις!
Πόσαις μοῦ ρίξανε σκληραῖς κατάραις!
Μοῦ δῶκαν κ' ἐπια αἷμα πημένο.
Γιὰ ἰδῆς τὸ στόμα μου τῶχῳ βαμμένο.

Κ' ἐν ᾧ μὲ σέρνουνε καὶ μὲ πατοῦνε
Κ' ἄποιος ἐφώναζε... Στέκουν κι' ἀκούνε.
— Καλῶς σ' εὐρήκαμε, Βιζίρη Ἀλῆ.
Ἐδῶθε μπένουνε μὲς τὴν ἀλλή.—

Πέφτουν επάνω του οί πεθαμμένοι.
Με παραιτήσανε. Κανείς δεν μένει.
Κρυφά τους έφυγα και τρέχω έδω
Με σε γυναϊκά μου να κοιμηθώ.

ΣΤ'

Θανάση, σ' άκουσα, τραβήξου τώρα.
Μέσα στο μνημά σου να πής είν' ώρα.

— Μέσα στο μνημά μου για συντροφιά
Θέλω απ' το στόμα σου τρία φιλιά.

— Όταν σου βίξανε λάδι και χώνια
Ήλθα σ' έφίλησα κρυφά στο στόμα.

— Τώρα περάσανε χρόνοι πολλοί...
Μου πήρε ή κόλασι κειό το φιλι.

— Φεύγα και σιαίζομαι τ' άγρια σου μάτια.
Το σάπιο κρέας σου πέφτει κομμάτια.

Τραβήξου, κρύψε τα, κείνα τ' άγρια.
Απ' την άχάμια τους λές κ' είν' μαχαίρια.

— Έλα γυναϊκά μου, δεν είμ' εγώ
Κείνος που άγάπησες έναν καιρό.
Μη με σιχαίνεσαι, είμ' ο Θανάσης.

— Φεύγ' απ' τ' άγρια μου, θα με κολάσης.

Ίρίχνετ' επάνω της και τήνε πιάνει
Μέσα στο στόμα της τ' άγρια βάνει.
Στά έρμα στήθια της τ' άρχίζει
Που τή σκεπάζουνε να τ' άξεσχιζή.

Τήν έξεγύμνωσε... το χέρι άπλώνει...
Μέσα στον κόρφο της άγρια τ' άχώνει...

Μένει σαν μάρμαρο. Κρύος σ' άφειδι
Τρίζει απ' το πόδο του το κατακλειδι.
Σ' άλύκος βυάζεται, τρέμει σ' άφύλλο...
Στά δάχτυλα έπιασε το Τιμιο Ξύλο.

Τή μαύρη έγλύτωσε το φυλαχτό της
Καπνός, έσβύστηκε απ' το πλευρό της.
Τότε άκούστηκε κ' ή κουκουβάγια
Έξω που έφώναζε. — *Θανάση Βάγια.*

Ζ'

Ξύπνα παιδι μου, κ' ή αύγη απ' το βουνό προβαίνει.
Ξύπνα ν' ανάψωμε φωτιά, κ' ή ζένη μας προσμένει.

— Καλή σου μέρα, μάνα μας' ήσύχασες κομμάτι;

— Λίγο κοιμώμαι ή δύστυχη, δεν έκλεισα το μάτι.
Έχετε γεια, έχετε γεια, πρέπει να σας άφήσω...
Είναι μακρύς ο δρόμος μου, και πότε θα κινήσω;

— Γιατί δεν μας έξύπνησες κ' έμεινες μοναχή σου;
Σύρε, μανούλα, στο καλό και δός μας τήν εύχή σου.

— Για το καλό που κάμετε, για τήν έλεημοσύνη,
Ίπνο γλυκόν ο Κύριος κ' ήσυχο να σας δίνη.
Άλλο καλό να σας φχηθώ στον κόσμο μας δεν ξέρω!
Νύχτα και μέρα τ' άζητώ και δεν μπορώ να τ' εύρω.

— Μάνα κ' ή φτώχεια είναι κακή γιατί' έχει κατηφρόνια.

— Τα πλούτη τ' άδοκίμασα, περάσαν με τ' άχρόνια.

— Μέσα στο λόγγο οί δύστυχοι ζούμε κ' ήμεις σαν λύκοι,
Απ' τον καιρό που χάλασε το έρμα το Γαρδίκι.

Ω δύστυχιά μου! Ω δύστυχιά! Ο κόσμος θα χαλάση!
Και ποιόν έμελετήσανε;

Το Βάγια το Θανάση.

— Κ' εγώ είμ' ή γυναϊκά του. Κάμετε το σταυρό σας
Πάρτε λιθάνι, κάψετε να διώζετε τ' άχρόνια σας.
Έψες τή νύχτα έμπηκ' έδω, έστάθηκε σιμά μου...
Σχωρέστε τότε, Χριστιανοί, κλάψτε τή συμφορά μου.

Πέρνει το λόγγο. Το παιδι κ' ή μάν' ανατριχιάζουν,
Και το σταυρό τους κάμνοντας τρέμουν που τήν κυττάζουν.

ΝΕΚΡΙΚΗ ΩΔΗ.

Τήν αύγη με τή δροσούλα έξεφύτρωσ' ένα βόδο
Τήν αύγη με τή δροσούλα έμαράθηκε το βόδο!

Για μίαν άνοιξη μονάχα στα περήφανα κλαριά του
Έτραγουδησε τ' άηδόνι έκαμε και τή φωλιά του...
Σαν ή άνοιξη γυρίση και τ' άηδόνι σ' άγυρίση,
Τή φωλιά του που θα στήση;...

Όταν έξογαίνε ή σελήνη, όταν έξογαίναν τ' άστέρια
Με άγάπη το έθωρούσαν, του άπλώνανε τ' άγρια.
Σαν να ήθέλαν εκεί επάνω να τ' άπάρουν το καυμένο,
Έλεγαν πως είν' άδέρφι, έλεγαν πως πλανημένο
Τ' ουρανού το μονοπάτι τ' άφαντό θα είχε χάση
Ωχ! άστέρια! Ωχ! άστέρια! γρήγορα που θα σας φθάση!

Κάποιοι που ήκουσαν τ' άηδόνι στο κλαρί του να λαλή.
Είπαν δεν είναι τραγουδι, μυρολόγι είν' εκεί...
Κι' όσοι είδαν τ' άκτίνας των άστέρων τ' ουρανού
Να γελούν να παιγνιδίζουν με τ' άφύλλα του άφαντού
Είπαν τα φώτα εκείνα άχ! δεν είναι τ' άγρια
Είπαν ότι είναι τ' άφώτα νεκρικής κεροδοσάς.

Τήν αύγη με τή δροσούλα έξεφύτρωσ' ένα βόδο
Τήν αύγη με τή δροσούλα έμαράθηκε το βόδο.

Μην έπέρχεν εκείθεν ο Βοριάς ο παγωμένος
Και σαν είδε τέτοιο βόδο ο σκληρός έρωτεμένος

Αρπάξε τή μυρωδιά του
Και τήν πήρε στα φτερά του;...

Τόσον είναι μαραμμένο και τ' άφύλλα του έχει άχνα
Όπου λές ότι για χρόνους τ' άγρούλας ή δροσά
Δεν τ' άδρόσισε το μαύρο. Τόσον είναι πικραμένο
Όπου λές ότι επάνω σε κορμί σαβανωμένο

Κάποιο χέρι τ' άγρια στήση
Νεκρικά να τ' άστολίση.

Τήν αύγη με τή δροσούλα έξεφύτρωσ' ένα βόδο
Τήν αύγη με τή δροσούλα πως έχάθηκε το βόδο;

Δεν τ' άξέρω!... Κάποιοι είπε ότι έψες το βράδυ βράδυ
Είδη κάποιον να φεύγη σαν καπνός με τον άγέρα.
Τ' άλογό του ήτο μαύρο σαν τ' άγρια τ' άσκοτάδι

Κ' έλαφρό σαν τ' άιθέρα,

Είς το χέρι του έβαστούσε άχαμνέ ζεγυμνωμένο
Ένα βόδο μαραμμένο.

Όταν έφευγε ακλουθώντας του πελάου την άκρη άκρη,
 Άχ δέν έχυν' ένα δάκρυ,
 Μόνον έλεγε στο κύμα, που τον βλέπει και τραβιέται,
 «Κύματά μου είπέτε, είπέτε
 »Δέν είν' ώμορφο τὸ ρόδο;» Μόνον λέγει στο χορτάρι
 Που υποκάτω απ' τὸ ποδάρι
 Του αλόγου του πεθαίνει. «Δέν είν' άξιος κ' εγώ
 Τέτοιο ρόδο νά φορῶ;»
 Τέτοια ρόδα και του Χάρου κάνουν ώμορφα τὰ στήθια.
 Είνκι αλήθεια, είν' αλήθεια!

NANI-NANI.

Άγγελοκάμωτο παιδι
 Πέσε στην άγκαλιά μου,
 Πέσε γλυκά νά κοιμηθής
 Δέν ξέρεις πώς σπαράζουνε
 Τα μαύρα σωθικά μου,
 Στα στήθια μου σαν άπλωθής.
 Έλα, ψυχή μου, κύτταζε
 Η μάνα σου ή καυμένη,
 Γυμνή και χιονισμένη,
 Με τὰ μακρὰ μαλλάνια της,
 Για ιδές, θά σε σκεπάση,
 Μην ή δροσά σε πιάση.
 Έλα νά σε κοιμήσουνε
 Στη ζέστη τς άγκαλιās μου
 Οί χτύποι τής καρδιάς μου.
 Νάξευρες πὸτ' εξύπνησε
 Σήμερα την αυγούλα
 Η μαύρη σου ή μανούλα!

Τὰ γόνατά μου έτρώπησαν δυὸ ώραις πρημένη
 Έμπρός εις την Παρθένο μας.. Έσύ κι' αυτή μου μένει.
 Έκλαψα μαύρα δάκρυα. Όχι για με παιδί μου.
 Έτάχθηκα στη Χάρι της για σε, γλυκό πουλί μου,
 Τὸ γάλα νά μη χάσω!

Παρθένο μου! Παρθένο μου! Πάρε με νά μη φθάσω
 Νά ιδῶ τὸ μαύρο τ' ὄρφανὸ άχνὸ και πεινασμένο
 Στα μαραμμένα στήθια μου νά κλαίη κρεμασμένο!

Είναι πικρά τὰ χείλη μου, φαρμάκ' είν' ή καοδιά μου,
 Από τή φτώχια τρέμουνε τ' άχαρα κόκκαλά μου...
 Έλα παιδάκι μου μη κλαίς. Πέσε νά σε κοιμήσω
 Και νά σε ναναρίσω.

NANARISMA

Φύσ' άγεράκι δροσερὸ
 Μές των δενδρών τὰ φύλλα.
 Πῆρ' απ' τὰ ρόδα τὸν άνθὸ
 Άπ' τή μηλιά τὰ μῆλα
 Και φέρτα στο παιδάκι μου.
 Είναι καλὸ και κάνει
 "Ήσυχο νάνι-νάνι.

Άρχίνησε τὸ λάλημα
 Άηδόνι έρωτευμένο,
 Ναναρίσέ το, τὸ φτωχὸ

Είν' αποκοιμημένο
 Σάν τή γλυκειά σου συντροφιά
 Μές τή φωλιά σαν κάνει
 Τή νύχτα νάνι-νάνι.
 Άνοιξε νυχτολούλουδο,
 Άνοιξε και μη κλείσης
 Τήν ώμορφή σου μυρωδιά
 Ώσὸτου νά τή χύσης
 Όλη μες τὰ μαλλάνια του.
 Τὸ μαύρο ιδές πὸς κάνει
 Μαζὺ μου νάνι-νάνι.
 Παίξει τ' άγέρι του Μαυῦ
 Μέσα στον καλαμιώνα,
 Γελῶνε τ' άνθη, τὰ νερά,
 Λαλεῖ ή νερογελῶνα.
 Εὐτυχισμέν' εἶμαι κ' εγώ
 Στα στήθια μου σαν κάνει
 Τὸ μαύρο νάνι-νάνι.
 Και σεῖς με τὰ χρυσά φτερά
 Όνειράτά μου ελάτε
 Στο έρμο τὸ καλὸνι μας.
 Άγάλια άγάλια εμβάτε,
 Σιγά μη τὸ ξυπνήσετε
 Κυττάξετε πὸς κάνει
 Άγγελος νάνι-νάνι.
 Όνειράτα είναι του φτωχοῦ
 Η συντροφιά, ή ελπίδα
 Τής χήρας ή παινηγοριά,
 Ο ήλιος, ή άχτίδα.
 Έλάτε μην αφήσετε
 Τή μάνα του που κάνει
 Μαζὺ του νάνι-νάνι.

Άποκοιμήθη τὸ μικρὸ, κ' ή μάν' αποκοιμήθη
 Βαστώντάς το σφιχτά σφιχτά στα μητρικά της στήθη.
 Εὐλογημένο τρεις φορές τής χήρας τὸ κρεββάτι!
 Εὐλογημένο τρεις φορές! Κι' άνάθεμα στο μάτι
 Όπου κυττάζ' άτάραχο μικρὸ παιδι σαν κάνει
 Στην άγκαλιά τής μάνας του τή νύχτα νάνι-νάνι.

ΕΚ ΤΟΥ ΣΑΜΟΥΗΛ.

Καλόγερε, τί καρτερεις κλεισμένος μες τὸ Κοῦγκι;
 Πέντε νομάτοι σώμειναν κ' εκείνοι λαβῶμένοι,
 Κ' είναι χιλιάδες οί έχθροί που σ' έχουνε ζωσμένον.
 Έλα νά δώσης τὰ κλειδιά, πέσε νά προσκυνήσης,
 Κι' αφέντης ὁ Βελήπασας δεσπότη θά σε κάμη.

Έτζι ψηλά από τὸ βουνὸ φωνάζει ὁ Πήλιο Γκούσης.
 Κλεισμένος μες τήν εκκλησά βρίσκετ' ὁ Σαμουήλης,
 Κι' άγέρας πέρνει τή φωνή του Πήλιου του προδότη.

Χωρίς ψαλμούς και θυμιατά χωρίς φωτοχυσία,
 Γονατισμένοι, σκυθρωποί, μπρός στην ὄραία Πύλη,
 Πέντε Σουλιώταις στέκονται με τὸ κεφάλι κάτου
 Βουβοί, δέν ανασαίνουνε και βλέπεις κάπου κάπου
 Όπου ένα χέρι σκόνεται και κάνει τὸ σταυρὸ του.
 Άκίνητα στο μάρμαρο σέρνονται τὰ σπαθιά τους,
 Σπαθιά που τόσο εδούλεψαν για τὸ γλυκό τους Σούλι!

Ἄνοιγες ἡ Πύλη τοῦ ἱεροῦ, σκύφουσαν τὰ παλληκάρια
 Τάνδρειωμένα μέτωπα τὸ μάρμαρο χτυπάνε.
 Καὶ καρτεροῦν ἀκίνητα τοῦ γέροντα τὰ λόγια.

Ἐπρόβαλ' ὁ καλόγερος. Τὸ πρόσωπό του φέγγει
 Σὰ χιονισμένη κορυφή στοῦ φεγγαριοῦ τῆ λάμψη.
 Στὰ λαβωμένα χέρια του βαστοῦσ' ἓνα βαρέλι
 Πῶκλειε μέσα θάνατο, φωτιά κι' ἀπελπισία.
 Ἐκεῖνο μόνο τῶμενε, ἐκεῖνο μόνο φθάνει.

Τὰ γόνατά του ἐχτύπησαν ὀρηκτικὰ τὴν πλάνα,
 Ἐσήκωσε τὰ χέρια του, τὸ πρόσωπό του ἀνάφτει,
 Κι' οἱ πέντε τὸν ἐκύτταζαν βουβοὶ μέσα στὰ μάτια.
 Καὶ κλαίοντας ὁ Σαμουὴλ, εἰς τῶνα του τὸ χέρι
 Τὸ ἱερὸ Ποτηρί του καὶ στᾶλλο τῆ λαβίδα,
 Ἀρχήνισε τὴν Κοινωνία τοῦ Πλάστη νὰ μεράζη.

Ὁ πρῶτος ἐμετάλαθε, μεταλαβαίνει κι' ἄλλος,
 Τὴν ἔδωσε στὸν τρίτον, κι' ὁ τέταρτος τὴν πέρνει,
 Κι' φθάνει ὡς τὸν ὕστερο καὶ τοῦ τήνε προσφέρει.
 Κ' ἐκεῖ ποῦ ἔψαλλ' ὁ παπᾶς μετ' ἡ γλυκεῖα φωνή του

«Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ
 »Σήμερον υἱὲ Θεοῦ»...

Φωναῖς ἀκούονται, χτυπιαίς, ἀλαλαγμοὺς, ἀντάρα,
 Πλακώσανε οἱ ἄπιστοι, καλόγερε τί κάνεις;...
 Ἐσήκωσε τὰ μάτια του ὁ Σαμουὴλ στὸν κρότο
 Καὶ στάζ' ἀπ' τῆ λαβίδα του ἐπάνω στὸ βαρέλι
 Μιὰ φλογερὴ σταλαματιὰ ἀπ' τοῦ Θεοῦ τὸ γαῖμα...
 Ἀστροπελέκια ἐπέσανε, βρονταεὶ ὁ κόσμος ὅλος
 Λάμπει στὰ γνέφ' ἡ ἐκκλησιά, λάμπει τὸ μαῦρο Κοῦγκι.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

[Ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς θυγατρὸς Δρούμιμονὸ Οὐλφ, (ἐν Κερκέρ).]

Ἐσβύστηκε σὰν τὸν ἀφρὸ ἔς τὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου!..

Ἐκεῖ ποῦ τὴν ἐθάψανε δὲν εἶδα κυπαρίσσια,
 Δὲν εἶδα κρίνους καὶ μυρτιαῖς, δὲν εἶδα πικροδάφναις.
 Εἶδα μακρόθε τὰ βουνὰ τῆς Κιάφας νεκρωμένα
 Καὶ τὴν πλατειὰ τῆ θάλασσα καὶ τοῦρανοῦ τὰ νέφη
 Νὰ παραστέκουν σιωπηλὰ καὶ νὰ θεωροῦν τὸ μνήμα,
 Ὡσὰν νὰ θέλαν νὰ σοῦ εἰποῦν - «Πατέρα, μὴ δακρύζης.
 » Βλέπε κ' ἐμᾶς πῶς εἴμεθα σὰν τὴν καρδιά σου μαῦρα!
 » Πατέρα, μὴν καταραστῆς τὸ χῶμα ποῦ τὴν ἔχει.
 » Ἀγάπησέ το ἐγκαρδιακά. Κι' ἀνίσως μιὰν ἡμέρα
 » Μακρὰ σὲ βρίζουν ἀπ' ἐδῶ τοῦ κόσμου ἡ τρικυμιαίς,
 » Μὴ λησμονήσης τὸ μικρὸ τὸ μνήμα τοῦ παιδιοῦ σου.
 » Στρέψε τὸ βλέμμα σου συχνὰ ἔς τὴ γῆ ποῦ τάγκαλιάζει,
 » Ἐς τὴ γῆ ποῦ τῶδωκε ταφή. Κ' ἐκεῖ ποῦ ὁ λογισμὸς σου
 » Θὰ σοῦ ξυπνᾷ ἔς τὰ σωθικὰ τοῦ Χάρου τὸ φαρμάκι,
 » Θυμήσου τὰγγελοῦδί σου κρυφὰ νὰ ζευγαρόνης
 » Μ' αὐτὴν τὴ δύστυχη τὴ γῆ ὅπου διψᾷ γι' ἀγάπη.»

Ἐσβύστηκε σὰν τὸν ἀφρὸ ἔς τὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου!..